

Předmluva k 3. vydání

Mám k tomu vyprávění dobrý důvod.

Po dlouhou dobu jsem shromažďoval zajímavé elementární úlohy z teorie pravděpodobnosti a matematické statistiky. Používal jsem je jako podklad při popularizaci těchto oborů. Některé z nich jsem zařadil do této publikace. Nejprve byl vydán v roce 1998 preprint této knihy v české verzi a pak v roce 1999 preprint v anglické verzi. Preprinty jsem zaslal k posouzení našim i zahraničním odborníkům. Ti svými radami, kritikou i komentáři přispěli k odstranění řady nedostatků. První české vydání této knihy vyšlo v nakladatelství Matfyzpress v r. 2000. Anglický překlad pod názvem *Mathematics of Chance* vydalo nakladatelství Wiley v r. 2001.

První vydání bylo napsáno v $\mathcal{A}\mathcal{M}\mathcal{S}$ - $\mathcal{T}\mathcal{E}\mathcal{X}$ u. Ve druhém českém vydání, které vyšlo v r. 2003, bylo vynecháno několik úvodních odstavců o statistických paradoxech a statistických průzkumech. Naproti tomu některé pasáže byly doplněny. Dále byly opraveny tiskové chyby a celý text byl převeden do $\mathcal{L}\mathcal{A}\mathcal{T}\mathcal{E}\mathcal{X}$ u. Ve třetím vydání je opraveno několik dalších tiskových chyb.

Většina textu je přístupná posluchačům prvních a druhých ročníků vysokých škol, kteří ovládají základy diferenciálního a integrálního počtu. Jen na několika místech jsou uvedeny pasáže, které již předpokládají určitou znalost matematické statistiky. V knížce však nejsou zařazena témata týkající se statistických metod používaných při analýze dat. K tomu jsou určeny jiné publikace. Zde se omezují jen na ilustraci základních principů pravděpodobnostního a statistického uvažování.

Jednotlivé odstavce jsou uváděny citáty z knihy Rényi (1980). Vybíral jsem je tak, aby se nějakým způsobem vztahovaly k dalšímu textu. Navíc jejich obsah nabádá k zamyšlení. Pro pořádek a přehlednost je symbolem $\square$ vyznačen vždy konec důkazu, jak je ostatně obvyklé v dnešních matematických textech.

Je mou milou povinností, abych poděkoval svým kolegům, s nimiž jsem některé pasáže knížky konsultoval. Jsou to zejména prof. RNDr. Václav Dupač, DrSc., doc. RNDr. Jan Hurt, CSc., Ing. Josef Machek, CSc., prof. RNDr. Ivan Netuka, DrSc., a prof. RNDr. Břetislav Novák, DrSc.

V Praze dne 18. 1. 2007

Jiří Anděl